

Skřítek Popletka

Anotace KPP

Cílem komplexního kompetenčního projektu je pomocí příběhu o skřítkovi najít chyby v pracovním postupu a bezpečnosti práce. Žáci si společně s učitelem vyslechnou nebo přečtou příběh, kde skřítek Popletka vytváří papírové přání pro svoji babičku. Žáci budou mít za úkol najít v postupu skřítkova chyby, opravit je a poté výrobek samostatně vytvořit. Projekt se snaží nenásilným způsobem dětem připomenout bezpečnost práce při pracovních činnostech. Lze také s žáky ve třídě bezpečnostní podmínky a hygienu práce z textu vyvodit.

Věk – cílová skupina

1. stupeň ZŠ, 1.–3. třída

Časová dotace

2x 45 minut

Znalostní a kompetenční předpoklady žáků

1. Žák najde v textu informace.
2. Žák obkreslí šablonu a vystřihne ji.
3. Žák slepí různé části výtvaru.
4. Žák napíše krátký vzkaz.

Prostorové a materiální požadavky na realizaci

- Projekt lze zrealizovat v běžné třídě.
- Text nebo audio nahrávka příběhu, barevné papíry, čtvrtka vel. A4, lepidlo, nůžky, tužka, psací potřeba

Vzdělávací obor

Člověk a svět práce

Očekávaný výstup

ČSP -3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů

ČSP 3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy

Hodnocená klíčová kompetence

Kompetence pracovní

Součástí KKP

Základní popis projektu, vyhodnocení a zapisovací tabulka pro učitele, text o skřítkovi, správné řešení chyb z textu

Struktura a organizace realizace KKP

1. Na začátku hodiny proběhne motivace v podobě příběhu o skřítkovi Popletkovi. Učitel si s dětmi přečte text nebo si jej poslechnou na audionahrávce.
2. Žáci vypracují cvičení týkající se textu.
3. Žáci pak jmenují věci, které jim v příběhu přišly v nepořádku. Společně s učitelem diskutují, jak se v dané situaci zachovat jinak. Aby na žádnou chybu z textu učitel nezapomněl, bude mít k dispozici list, kde bude správné řešení zapsáno.
4. Po opravě textu si učitel s žáky zopakuje správný postup vytvoření výrobku.
 - a. Žák třikrát obkreslí šablonu a vystřihne ji. Vzniknou okvětní lístky květu.
 - b. Dva z okvětních lístků žáci přehnou v půli tak, aby se poloviny překrývaly.
 - c. Přehnuté okvětní lístky přilepí k lístku nepřehnutému – lístky se rozevírají směrem od sebe. K dispozici je stále náčrt jednotlivých kroků postupu, podle kterého může učitel s dětmi pracovat a vše na něm názorně ukázat.
 - d. Žáci ustříhnou proužek zeleného papíru, který bude sloužit jako stonek. Pro nižší ročníky doporučuji učitelé mít proužky už připravené nebo narýsované na několika kusech papíru, aby si každý žák mohl odstříhnout.
 - e. Žáci vystřihnou ze zeleného papíru list a přilepí jej k dolní části stonku.
 - f. Hotový tulipán žáci nalepí na bílou čtvrtku.
 - g. Na hotové přáníčko napíšu žáci vzkaz dle jejich schopností. První třída může čtvrtku např. jen dozdobit pastelkami. Zde záleží na úrovni psaní ve třídě.
5. Pro ověření klíčových kompetencí žáci vypracují pracovní list.

6. Učitel opraví pracovní list a ohodnotí hotové výrobky žáků.

Rozsah hodnocení

Tento projekt je doporučeno realizovat v celé třídě.

Hodnocení

Projekt se skládá ze dvou částí. V první žáci opraví příběh o skřítkovi Popletkovi. V druhé části vytvoří výrobek samostatně.

Obměna KKP ve výuce

Učitel může spolu s dětmi pracovat s textem. Mohou si vyvodit desatero bezpečnostních a hygienických pravidel ve třídě. Mohou k textu doplnit ilustrace.

Hodnocení klíčové kompetence

V tomto projektu se naplňuje především Kompetence pracovní – konkrétně Pracovní činnost v rámci daných podmínek.

- Plní své povinnosti a závazky
- Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení
- Dodržuje vymezená pravidla
- Dodržuje ověřené pracovní postupy, případně tyto postupy zdokonaluje

Výsledná informace pro učitele a žáka

V tomto projektu si žáci uvědomují nutnost dodržování pracovního postupu i vymezených pravidel. Jsou schopni opravit skřítku z pohádky a říct, co by udělali jinak a proč. Následně výrobek dle daných pravidel a postupu samostatně vytvoří.

Hodnotící formulář

Hodnotící formulář se bude skládat ze dvou částí. V první části učitel zjistí, nakolik chybně je žák schopný najít v textu. V druhé části pak hodnotí samotný žákův výsledek.

Žák zvýrazní červeně nebo zeleně dohromady 23 slovních spojení. Červeně označuje věci, které skřítek udělal špatně a zeleně ty věci, které udělal správně.

Začínající	Poučený	Aktivně užívající	Pokročilý
Žák správně označí 0-6 slovních spojení	Žák správně označí 7-12 slovních spojení	Žák správně označí 13-18 slovních spojení	Žák správně označí 19-23 slovních spojení

Hodnocení textu

Správné řešení textu	
Věci, co skřítek udělal špatně	Věci, co skřítek udělal správně
1 Podložku na stůl si dávat nebudu	1 Připravím si tedy barevné papíry
2 vezmu to tekuté	2 Nesmím zapomenout na zelený papír
3 každý lístek vypadá trošku jinak	3 Mám si vzít tuhé lepidlo v tubě
4 I s nůžkami v ruce se rozeběhnu ke dveřím	4 Obkreslím šablonu
5 všechny kusy o dost menší než šablona	5 vypadají stejně.
6 Přeložil jsem lístky sice správně, ale zato všechny tři	6 prsty umyji a stůl utřu hadrem
7 přičichnu si	7 vyrobit stonek a lístky z papíru
8 Zkusím to prstem	8 dolepit tulipán na čtvrtku ke vzkazu
9 Raději víc než míň	
10 nezavřel nádobu s lepidlem	
11 Namažu si chleba ke svačince. Dám si ho pak tady u stolu	
12 Sice jsou všude drobky	
13 Trochu lepidla mi ukápló na tričko	
14 kontrolovat si to po sobě nebudu	
15 Všechno tady nechám	

Hodnocení výrobku

Obkreslení šablon

Učitel sleduje, zda jsou všechny 3 okvětní lístky shodně obkreslené.

Začínající	Poučený	Aktivně užívající	Pokročilý
Žádná ze šablon není správně okreslena. 3 chyby	Jedna šablona správně obkreslena. 2 chyby	Dvě šablony přesně obkresleny. 1 chyba	Všechny šablony přesně obkresleny. 0 chyb

Vystřížení okvětních lístků

Učitel sleduje, kolik částí žák pečlivě vystříhl. Na tulipán je potřeba vystříhnout celkem 6 částí – 3x okvětní list, stonek, 2x list.

Začínající	Poučený	Aktivně užívající	Pokročilý
Většina částí výrobku špatně vystřížena. 5–6 chyb	Některé části výrobku jsou špatně vystříženy. 3–4 chyb	Skoro všechny části výrobku jsou správně vystříženy. 1–2 chyby	Všechny části jsou precizně vystříženy. 0 chyb

Překládání okvětních lístků

Učitel sleduje, zda jsou přeloženy pouze 2 listy, zda jsou přeloženy podélně.

Začínající	Poučený	Aktivně užívající	Pokročilý
Žák nepřeložil žádný list anebo naopak všechny 3. Případně je nepřeložil tak, jak má. 3 chyby	Žák postupoval dle návodu správně pouze u 1 z listů. 2 chyby	Žák správně postupoval dle pracovního postupu u 2 listů. 1 chyba	Žák správně postupoval u všech 3 listů. 0 chyb

Slepení jednotlivých částí

Učitel sleduje, zda jsou správně slepeny všechny části výrobku – 3 okvětní lístky, stonek, 2 listy. Sleduje také, zda žák použil přiměřené množství lepidla.

Začínající	Poučený	Aktivně užívající	Pokročilý
Většina částí výrobku špatně slepena. 5-6 chyb	Některé části výrobku jsou špatně slepeny. 3-4 chyb	Téměř všechny části jsou slepeny dobře. 1-2 chyby	Všechny části jsou slepeny pečlivě bez nadměrného použití lepidla. 0 chyb

Napsání vzkazu

Učitel zkontroluje vzkaz žáků, který napíší na svá přání.

Začínající	Poučený	Aktivně užívající	Pokročilý
Žák napsal vzkaz s 5 a více chybami.	Žák napsal vzkaz se 3-4 chybami.	Žák napsal vzkaz s malým počtem chyb. 1-2 chyby	Žák napsal vzkaz bez chyb. 0 chyb

Vyrábění přáníčka se skřítkem Popletkou

Ahoj děti! Jsem malý skřítek žijící se svou maminkou v útulném domečku v lese. Říkají mi Popletka. Proč? No to vám hned povím! Všechno, na co sáhnu, totiž hned popletu a pomotám. Všichni z okolí, co mě znají, už mi jinak neřeknou. Tuhle jsem třeba zapomněl vypnout kohoutek s vodou a vyplavil jsem celou ulici! Ty mé lapálie bych vám mohl vyprávět celý den a možná ani ten by nestačil. Dneska ráno jsem se probudil a našel dopis od maminky:

Ahoj Popletko,
doufám, že jsi se dobře vyspíkal. Jak jsme se včera večer spolu domluvili, během toho, co budu v práci, vyrobíš babičce přání s papírovými tulipány. Už jsi velký kluk, takže jsem ti sepsala pouze návod a nakreslila šablonu, abys to měl jednodušší. Když se budeš držet pokynů, určitě to zvládneš sám.

Budeš potřebovat barevné papíry - jakoukoli barvu na květ a zelenou na stonk s listy, nůžky, tužku, pero a lepidlo. Prosim tě, buď od té dobroty a použij to tuhé, abych tě doma nenašla přilepeného ke stolu. Kdybys nerozuměl pouze slovním pokynům, jednoduchý postup ti k tomu ještě nakreslím.

Návod není vůbec složitý.

1. 3x obkreslíš šablonu květu vedle sebe na barevný papír a pečlivě vystříhneš
2. 2 ze 3 okvětních lístků podélně přeložíš, aby se ti obě poloviny překryly
3. připravené lístečky si polož před sebe tak, aby špička směřovala pryč od tebe, směrem nahoru
4. Ke spodní části (k dolnímu obloučku) nepřeloženého lístku přilep dva další, musí se otvírat směrem od sebe - přehybem (hřbetem) k sobě
5. po tom, co vytvoříš květ už stačí vystříhnout a přilepit proužek zeleného papíru tak, aby vypadal jako stonk
6. můžeš k němu přidat ještě list nebo dva ke spodní části stonku a máš hotovo

Protože je to přání k narozeninám, sluší se ještě přidat nějaký vzkaz! Napiš babičce něco hezkého na čtvrtku a tulipánek k tomu pak přilep. Ale Popletko, opovaž se tam mít jedinou hrubku! Pořádně si to po sobě překontroluj.

Vrátím se okolo třetí hodiny s nějakou dobrotou. Jsem zvědavá, jak si s tím poradíš. Všechno po sobě potom pořádně uklid', at' se zase nemusím zlobit. Měj se zatím hezky a buď hodný!

Tvoje maminka

Výborně! Konečně mám příležitost mamince dokázat, že se umím překonat a vše udělám správně, když mi svěřila takhle důležitý úkol. Ke všemu mám babičku moc rád a chtěl bych, aby se jí přáníčko ode mě líbilo. Víím, že bude mít velikou radost, že jsem jí sám něco vytvořil, ale stejně se budu snažit, aby to bylo co nejdokonalejší.

Čím začneme? **Podložku na stůl si dávat nebudu**, vždyť už jsem velký skřítek a přání vyrobím i bez nepořádku. **Připravím si tedy barevné papíry**. Babička má ráda žlutou a červenou. **Nesmím zapomenout na zelený papír**, abych mohl vytvořit stonek a list. Vidíte, děti, jak mi to jde? Maminka se vůbec nemusela strachovat! Co dál? No přeci nůžky, tužku a lepidlo. **Mám si vzít tuhé lepidlo v tubě**. Mám rád výzvy, a tak **vezmu to tekuté**, určitě ho nevylijí, na to si budu dávat velký pozor.

Všechny pomůcky mám připravené a můžu se do toho pustit. **Obkreslím šablonu**. No, moc mi to nešlo, **každý lístek vypadá trošku jinak** a je to celkově takové kostrbaté. Ale což, to určitě nebude poznat, až to vystřihnu. Ve stříhání, v tom jsem fakt dobrý! Vezmu nůžky a co to slyším? Že by někdo zvonil? **I s nůžkami v ruce se rozeběhnu ke dveřím** podívat se, kdo by to mohl být. Nikdo nikde. Asi se mi to jen zdálo. Pojd'me se dát do toho stříhání. Hotovo! Vždyť říkám, že se to stříháním spraví, sice jsou **všechny kusy o dost menší než šablona**, ale aspoň už **vypadají stejně**.

Teď to musím přeložit. Kruciš! **Přeložil jsem lístky sice správně, ale zato všechny tři**, a ne pouze dva. Jsem to ale hlava děravá! Snad to nebude moc vadit.

Přišel čas na moji výzvu. Otevřu lepidlo, **přičichnu si**, no moc hezky to teda nevoní! Čím to tam namatlám? Špejlí? Štětcem? Ten bych musel potom mýt, a to se mi nechce. **Zkusím to prstem**. Ten se umyje hned a maminka ani nepřijde na to, že jsem nepoužil tuhé lepidlo, jak mi radila ona. Kolik ho tam tak dát? Co myslíte? **Raději víc než míň**, co si budeme povídat. Alespoň to bude pořádně lepit.

To je nadělení! Nejen že mám spleené prsty, ale také jsem **nezavřel nádobu s lepidlem** a omylem do ní drknul loktem. Lepidlo teď teče úplně všude. Nebudu to vzdávat. **Prsty si umyju a stůl utřu hadrem**. Ono to nějak dopadne. Hlavní je dokončit přání pro milovanou babičku.

Lístky se mi ale, děti, slepit podařilo, takže až zas tak nešikovný nebudu! Teď si dám pauzu **Namažu si chleba ke svačince. Dám si ho pak tady u stolu** a budu se kochat svým výtvořem.

Mňam, to byla ale dobrota. **Sice jsou všude drobky**, ale co se dá dělat. Už mě tlačí čas, musím pokračovat ve vyrábění.

Musím teď **vyrobit stonek a lístky z papíru**, to nebude tak těžké. Je určitě jedno, jak dlouhý ustříhnu papír, bude to vypadat hezky tak jako tak. Super, to by bylo, tulipánek je na světě. **Trochu lepidla mi ukáplо na tričko**. Kamarádi, dá se lepidlo vyprat? Už se začínám trochu bát, že budu mít malér.

Naštěstí jsem chytrý skřítek a všechno to vylepším hezkým vzkazem. Už jsem si rozmyslel, co babičce napíšu. Bude to asi takhle:

Milá babyčko,

z láski jsem ti udelal tyhle tulipánky. Snad se ty budou moc líbit.

No, **kontrolovat si to po sobě nebudu**. Co si to o mně myslíš, maminko. Přece dokážu napsat krátký vzkaz bez chyb! Stačí už jen **dolepit tulipán na čtvrtku ke vzkazu** a mám hotovo. No, uvidíme, co mi na to maminka řekne, až se vrátí. Nějak mě to unavilo. **Všechno tady nechám** a půjdu si zdřímnout. Mějte se krásně, kamarádi. Držte mi palce, aby měl můj tulipánek úspěch! Na shledanou!

Úkoly k textu:

V textu najdeš **tučně** zvýrazněné činnosti, které skřítek při vyrábění udělal.

Vypracuj jednotlivé úkoly:

1. **Červeně** přeškrtni činnosti, které skřítek udělal **špatně**.
2. **Zeleně** (zakroužkuj) činnosti, které skřítek udělal **správně**.
3. Navrhni desatero pravidel, která jsou nutná k dodržování bezpečnosti práce.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

9. _____

10. _____

11. Udělal jsi při tvoření přáníčka taky nějakou chybu? Jestli ano, napiš jakou:

_____.

Nakreslený postup výroby tulipánu – od maminky pro skřítku Popletku

